

Tagmalamak aňsat

Category: Kitapcy, Psihologiýa, Publisistika

написано kitapcy | 24 январа, 2025

Tagmalamak aňsat TAGMALAMAK AŇSAT

Her meselede başgaça düşünmek ýaman zat däl, gaýtam gowy, peýdaly.

Her düşünje gymmatly.

Ýamany – çekişme edebini bilmezlik...

Ýamany – garşydaş garaýşy masgaralamak, edepsiz çemeleşmek...

Ýamany – ýaňkalaşmak, sene-mene edişmek, beýiklik satmak...

Ýamany – demagogiýa etmek.

Bu «kerler dialogynyň» sebäbi bilmezden pikir eýesi bolansyramak.

Bu her meselede leji çykanlyga sebäp bolýar. Bu çig-çarsylygy, ýöntemligi, pesligi, düşünje dünýäsiniň göýdükligini döredýär.

Soňky ýalňyşlygyň iň gowy mysaly – Russiýa-Ukraina urşy...

Berekella! Hiç kimsäniň öwrenme derdi ýok, her kes bilýär!

Iki hadysanyň arasynda hiç hili ilteşik ýokdugyna garamazdan biri-biriniň sebäp netijesimiş ýaly baglanyşdyrylmagyna psihologiýada “illýuziýaly korrelýasiýa” diýilýär.

Bu ikerjiňlenme (önyargı, предвзвудок) döredýär. Meselem, uruş sebäpli ruslara atylmaýan şyltak ýok. Bir minut säginiň:

Russiýanyň Puşkin, Tolstoý, Turgenew, Dostoýewskiý, Çehow, Gorkiý, Şolohow, Çernyšewskiý, Nabokow, Maýakowskiý, Gonçarow, Anna Ahmatowa, Lermontow, Belinskiý, Çaykowskiý, Şostakowiç, Rahmaninow, Rimskiý-Korsakow, Glinka, Borodin, Strawinskiý, Şagall, Kandinskiý, Eýzenşteýn, Tarkowskiý we bu sanawa sygdyryp bolmajak birgiden beýik ýazyjy-şahyry we sungat adamsy bar...

Russiýanyň adamzadyň ösüşine goşan çäksiz goşandyny görmezlige salyp bolarmy? Kimiň hetdine Orsyýete şyltak atmak? Bilmezden, gözlemezden gara sürtmek gylygyndan el çekmek lazym...

• GIŽŽELEÝJI KIM?

“Tegmil sürtmezden” çekişmäni bilmeli.

«Aýyplamazdan» çekişmäni bilmeli.

Her hadysa bilen baglanyşykly ilkinji nobatda maglumata esaslanýan «sebäp netije» baglanyşygyny gurmaly:

Uruş netije...

Eýse, urşuň turmagynyň sebäbi näme?

NATO-my? ABŞ-my? Russiýamy? Ukrainamy?

Aýdyldy «NATO sowet harby howpuna garşy guruldy.»

Aýdyldy «NATO harby bileleşigi gorag konseptidir.

SSSR-Warşawa paktynyň dargamagyna – «Sowuk urşuň» gutarmagyna, ýagny, «howpuň» aradan aýrylandygyna garamazdan NATO näme üçin harby ömrüni dowam etdirdi.

Gaýtam, bileleşik nämüçin düzümine täze ýurtlary goşmagyna dowam etdi?

Täze dünýä düzgüninde başyny ABŞ-nyň çekýän NATO neoliberal global ulgamyň «žandarmalygyny» boýnuna aldy. ABŞ mundan beýläk ýeke-täk «imperatordy» we täze dünýä düzgünü onuň energetika beýleki ykdysady bähbitlerine laýyklykda gurulmalydy... Şol sebäpli:

Durnuksyz sebitler, içerki gapma-garşylygy başdan geçirýän ýurtlar ABŞ-nyň piňine-de bolmady! Gaýtam Liwiýa ýaly ýurtlarda durnuksyzlyk döretdi.

Nyşanalaryndan biri-de ýerasty baýlyklary bolan Russiýady.

Russiýanyň iň gowşak döwründe ýurduň daşyny gabamaga başlady: Russiýanyň çägindäki Polşany, Estoniýany, Latwiýany, Litwany NATO-nyň düzümine goşdurdy. Yzyndan:

Gürjüstany we Ukrainany bileleşige goşjak bolmagy sebitde çaknyşyk döretdi.

ABŞ ýene-de hiç kimsäni diňlemedi. Şeýle-de, ABŞ-nyň regional güýçler bilen strategik hyzmatdaşlyklary ýola goýup, işlerini alyp barmagy Germaniýa ýaly agza ýurtlaryň nägileligini

döretti. Diñe Germaniýa däl, Italiýadyr Fransiýa, gytaklaýynam bolsa, Belgiýa, Ispaniýa, Portugaliýa bu syýasata garşy çykdy... Bu bolup geçenler – «sebäp-netije» baglanyşygy görmezlige salynyp Ukraina-Russiýa urşuny dogry analiz edip bolarmy?

• TÜRK GOŞUNY

Türk goşuny Siriýa nämüçin girdi?

Türk goşuny on sekiz gezek serhetaňyrsy operasiýa geçiren ýeri bolan Yrakda häzirem nämüçin goşun bölümlerini saklaýar?

Türk goşuny Kiprde 60 müň personalyny nämüçin saklaýar?

Egeý adalarynyň Gresiýa tarapyndan ýaraglandyrylmagyna nämüçin berk garşylyk görkezýär?

Ýa Liwiýa? Ýa-da Gündogar Ortaýer deňzi? Ýa-da başgalary?

Bütün bularyň sebäbi howpsuzlyk syýasaty dälmi?

Haýsy ýurt öz araçäginde howp döremegine ýol berer öýdýärsiňiz?

ABŞ Gürjüstanda Sorosyň eli bilen «gül öwrülişigini» edip, ýurtda bulam-bujarlyga we urşa sebäp boldy.

ABŞ Ukrainada Sorosyň eli bilen «pyrtykal rewolýusiýasyjy» geçirip, ýurtda buýr-bulaşyklyga we urşa sebäp boldy.

Soňra Gürjüstanyň NATO-nyň düzümine alynma prosesi konflikt-uruş turuzdy.

Eýsem bütün bulara garamazdan Ukrainanyň NATO-nyň düzümine alynma meýilnamasy nämüçin hötjetlik bilen boýna dakylady? Üstesine Moldova? Bulam az bolýannyaly NATO bileleşiginden şunça ýyl gaça duran Finlandiýadyr Şwesiýanyň häzirki wagtda agzalyga kabul edilme meselesi nämüçin orta atylýar?

Ýagny:

ABŞ şärikdeşlerini-de diňlemezden Russiýany gurşap alma-daşyny halkalama syýasatyny ýöretti we ýöredip gelýär. (Üstesine Hytaýy-da günbatar çäkden halkalaýar.)

Howpsuzlygynyň howp astyna düşendigini gören Russiýanyň birnäçe ýyl bäri «beýtme» diýip gelendigine garamazdan, ABŞ-nyň zorlukly syýasatyny dowam etdirip gelmegi urşuň turmagyna sebäp boldy.

Gürrüňsiz, urşy näletläliň...

Emma, imperialist ýalmawuzlygy hiç soňlanmaýan ABŞ-nyň
gižželeýji rolunyňam bardygyny görmezlige salmalyň.
Tagmalamazdan pikir alyşalyň.

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazetini, 01.03.2022 ý. Publisistika